

MEMO van college aan de raad

datum : 19 oktober 2010 (binnen gekomen bij de griffie op 2 november 2010)
aan : Gemeenteraad
van : College
onderwerp : Uitwerking motie 'voorziening Wmo' (1 juli 2010)
Portefeuillehouder: Janina Luttik-Swart
Inlichtingen bij: Martine Helmstrijd

Inleiding

In de motie 'voorziening Wmo' die u op 1 juli 2010 heeft aangenomen, draagt u het college op om te onderzoeken welke mogelijkheden er bestaan om het destijds door u vastgestelde beleid voor ondermeer woningaanpassingen en vervoersvoorzieningen zodanig bij te stellen dat de kosten beter beheersbaar worden. Volgens afspraak informeren wij u over de uitkomsten van dit onderzoek in de raadsvergadering van december 2010.

Achtergrondinformatie

Volgens het compensatiebeginsel van de Wmo zijn gemeenten verplicht om voorzieningen te treffen voor inwoners met een beperking, zodat zij in staat worden gesteld om:

- een huishouden te voeren,
- zich in en om de woning te verplaatsen,
- zich lokaal te verplaatsen per vervoersmiddel en
- medemensen te ontmoeten en op basis daarvan sociale verbanden aan te gaan.

Gemeenten mogen zelf bepalen op welke wijze zij invulling willen geven aan deze verplichting.

Het beleid ten aanzien van de individuele maatschappelijke ondersteuning voor gemeente Bergen is vastgelegd in de 'Beleidsnota individuele maatschappelijke ondersteuning (imo) – gemeente Bergen 2010'.

Deze nota bevat:

- de verordening imo (+ toelichting),
- het besluit imo (+ toelichting),
- de beleidsregel 'gebruikelijke zorg',
- de beleidsregel 'indicatie hulp bij het huishouden' en
- de beleidsregel 'woonvoorzieningen'.

In deze nota worden de individuele voorzieningen, die vanuit het ZorgPlusLoket van de gemeente verstrekt worden, onderscheiden in:

- hulp bij het huishouden,
- woonvoorzieningen,
- vervoersvoorzieningen en
- rolstoelvoorzieningen.

Uitwerking

In onderstaande tabellen staat per individuele voorziening aangegeven welke maatregelen er mogelijk getroffen kunnen worden om de kosten beter beheersbaar te maken. Voor het bepalen van de haalbaarheid van de maatregelen, is advies ingewonnen bij de VNG.

Vooraf is het goed om te realiseren dat voor alle individuele voorzieningen geldt dat er sprake is van een open einderegeling. Dit betekent dat, ook na het toepassen van één of meerdere van onderstaande beheersmaatregelen, er altijd de kans blijft bestaan dat budgetten overschreden worden.

Over het te verwachten financieel voordeel per maatregel kunnen in dit stadium nog geen uitspraken worden gedaan. Hier is meer onderzoek voor nodig. En zelfs daarna is het nog maar de vraag in hoeverre wij tot een reëel verwachtingsbeeld kunnen komen. Voor alle voorgestelde beheersmaatregelen geldt immers dat een mogelijk financieel voordeel afhankelijk is van de variabelen 'inkomen' en/of 'mate van de beperking' van de aanvrager. Omdat van te voren niet is te voorspellen welke aanvragen van welke aanvragers binnenkomen, is het maken van een reële inschatting van de hoogte van het financieel voordeel per maatregel een ingewikkelde, zo niet onmogelijke opgave.

Voorstel

Wij stellen voor om met u in overleg te treden over het uitwerken van onderstaande beheersmogelijkheden.

Hulp bij het huishouden	
Doelstelling:	Het compenseren van belemmeringen in het zelfstandig voeren van het huishouden.
Maatschappelijk effect:	Mensen met een beperking worden in staat gesteld om (langer) zelfstandig te blijven wonen.
Mogelijke beheersmaatregelen:	<ul style="list-style-type: none"> a) Het vaststellen van strengere indicatiecriteria. b) Het uitvoeren van een inkomenstoets per aanvraag.
Toelichting:	<ul style="list-style-type: none"> a) Door strengere indicatiecriteria te hanteren, komen mensen minder snel voor hulp bij het huishouden in aanmerking, waardoor de kosten kunnen dalen. b) Door per aanvraag een inkomenstoets uit te voeren, kan het inkomen van de aanvrager een rol spelen bij de afweging om hem/haar wel of niet voor hulp bij het huishouden in aanmerking te laten komen. De aanvraag kan afgewezen worden als blijkt dat het inkomen van de aanvrager hem/haar redelijkerwijs in staat stelt om hulp bij het huishouden zelf te financieren. Hierdoor kunnen de kosten dalen.
Haalbaarheid:	<ul style="list-style-type: none"> a) We wijken hiermee af van de landelijke norm. Bovendien is het de vraag in hoeverre de indicatiecriteria werkelijk kunnen worden aangescherpt, om als gemeente te blijven voldoen aan de wettelijke compensatieplicht. b) Haalbaar.
<p>N.B.:</p> <p>Het verhogen van de eigen bijdrage is geen optie, omdat gemeente Bergen reeds de wettelijk vastgestelde eigen bijdrage voor hulp bij het huishouden int.</p> <p>Het stellen van een algemene inkomensgrens, waarboven mensen niet in aanmerking komen voor hulp bij het huishouden, omdat zij in staat worden geacht dit zelf te financieren, is geen optie, omdat dit geen recht doet aan de in de Wmo voorgeschreven individuele afweging die per aanvraag gemaakt dient te worden.</p>	

Woonvoorzieningen	
Doelstelling:	Het compenseren van belemmeringen bij het normale gebruik van de woning.
Maatschappelijk effect:	Mensen met een beperking worden in staat gesteld om (langer) zelfstandig te blijven wonen.
Mogelijke beheersmaatregelen:	<ul style="list-style-type: none"> a) Het strenger toepassen van de term 'algemeen gebruikelijk'. b) Het uitvoeren van een inkomenstoets per aanvraag. c) Het instellen van een inkomensafhankelijke eigen bijdrage.
Toelichting:	<ul style="list-style-type: none"> a) Een 'algemeen gebruikelijke voorziening' is een voorziening waarover een met de aanvrager vergelijkbare persoon, ook los van de beperking, zou kunnen beschikken. Voor een algemeen gebruikelijke voorziening kan (in principe¹) geen beroep worden gedaan op de Wmo. Door bepaalde woonvoorzieningen (zoals een verhoogde toiletpot) niet langer als een individuele Wmo-voorziening, maar als een 'algemeen gebruikelijke voorziening' te beschouwen, worden mensen zelf verantwoordelijk voor de aanschaf ervan. Hierdoor de kosten kunnen dalen. b) Door per aanvraag een inkomenstoets uit te voeren, kan het inkomen van de aanvrager een rol spelen bij de afweging om hem/haar wel of niet voor woonvoorzieningen in aanmerking te laten komen. De aanvraag kan afgewezen worden als blijkt dat het inkomen van de aanvrager hem/haar redelijkerwijs in staat stelt om woonvoorzieningen zelf te financieren. Hierdoor kunnen de kosten dalen. c) Door een inkomensafhankelijke eigen bijdrage voor woonvoorzieningen te berekenen, kunnen de kosten dalen. Het is echter de vraag of dit in de praktijk veel oplevert. Jaarlijks wordt door het Rijk de maximale eigen bijdrage vastgesteld, die aan een burger gevraagd mag worden voor de Wmo-voorzieningen en de AWBZ-zorg tezamen. Aangezien het goed mogelijk is dat iemand die voor een woonvoorziening in aanmerking komt, ook AWBZ-zorg en/of hulp bij het huishouden - waar reeds een eigen bijdrage voor gerekend wordt - ontvangt, bestaat de kans dat de maximale eigen bijdrage reeds berekend wordt. Deze kans is groter bij mensen met een laag inkomen, dan bij mensen met een hoog inkomen.

¹ Individuele omstandigheden (met name de financiële situatie van de aanvrager) kunnen echter leiden tot een uitzondering hierop. Per aanvraag dient een individuele afweging gemaakt te worden.

Haalbaarheid:	a) Haalbaar. b) Haalbaar. c) Haalbaar.
<p>N.B.:</p> <p>Het stellen van een algemene inkomensgrens, waarboven mensen niet in aanmerking komen voor woonvoorzieningen, omdat zij in staat worden geacht dit zelf te financieren, is geen optie, omdat dit geen recht doet aan de in de Wmo voorgeschreven individuele afweging die per aanvraag gemaakt dient te worden.</p>	

Vervoersvoorzieningen	
Doelstelling:	Het compenseren van belemmeringen bij het zich verplaatsen, opdat aansluiting wordt gevonden bij regionale, bovenregionale en landelijke vervoerssystemen.
Maatschappelijk effect:	Mensen met een beperking worden in staat gesteld om zich te verplaatsen in de directe woon- en leefomgeving in het kader van het leven van alledag.
Mogelijke beheersmaatregelen:	<ul style="list-style-type: none"> a) Het uitvoeren van een inkomenstoets per aanvraag. b) Het instellen van een inkomensafhankelijke eigen bijdrage. c) Het jaarlijks herindiceren van scootmobiels. d) Het instellen van zogenaamde 'scootmobiel-pools' in zorgcentra.
Toelichting:	<ul style="list-style-type: none"> a) Door per aanvraag een inkomenstoets uit te voeren, kan het inkomen/vermogen van de aanvrager een rol spelen bij de afweging om hem/haar wel of niet voor vervoersvoorzieningen in aanmerking te laten komen. De aanvraag kan afgewezen worden als blijkt dat het inkomen/vermogen van de aanvrager hem/haar redelijkerwijs in staat stelt om vervoersvoorzieningen zelf te financieren. Hierdoor kunnen de kosten dalen. b) Door een inkomensafhankelijke eigen bijdrage voor vervoersvoorzieningen te berekenen, kunnen de kosten dalen. Het is echter de vraag of dit in de praktijk veel oplevert. Jaarlijks wordt door het Rijk de maximale eigen bijdrage vastgesteld, die aan een burger gevraagd mag worden voor de Wmo-voorzieningen en de AWBZ-zorg tezamen. Aangezien het goed mogelijk is dat iemand die voor een vervoersvoorziening in aanmerking komt, ook AWBZ-zorg en/of hulp bij het huishouden - waar reeds een eigen bijdrage voor gerekend wordt - ontvangt, bestaat de kans dat de maximale eigen bijdrage reeds berekend wordt. Deze kans is groter bij mensen met een laag inkomen, dan bij mensen met een hoog inkomen. c) De verwachting bestaat dat een x aantal mensen die een scootmobiel toegekend heeft gekregen er in de praktijk geen gebruik van gemaakt. Door jaarlijks scootmobiels op gebruik te herindiceren, kan een x aantal (à ± € 600,- op jaarbasis) worden teruggehaald, waardoor de kosten kunnen dalen. d) Door het instellen van zogenaamde 'scootmobiel-pools' in zorgcentra kunnen mensen het gebruik van een scootmobiel delen en kan bezuinigd worden op de uitgifte van individuele scootmobiels. Hierdoor kunnen de kosten dalen.

Haalbaarheid:	<ul style="list-style-type: none"> a) Haalbaar. b) Haalbaar. c) Haalbaar. d) Nader te onderzoeken.
<p>N.B.:</p> <p>Het stellen van een algemene inkomensgrens, waarboven mensen niet in aanmerking komen voor vervoersvoorzieningen, omdat zij in staat worden geacht dit zelf te financieren, is geen optie, omdat dit geen recht doet aan de in de Wmo voorgeschreven individuele afweging die per aanvraag gemaakt dient te worden.</p>	

Rolstoelvoorzieningen	
Doelstelling:	Het compenseren van belemmeringen in het zich verplaatsen in en om de woning.
Maatschappelijk effect:	Mensen met een beperking worden in staat gesteld om (langer) zelfstandig te blijven wonen.
Mogelijke beheersmaatregelen:	a) Het instellen van zogenaamde 'rolstoel-pools' in zorgcentra.
Toelichting:	a) Door het instellen van zogenaamde 'rolstoel-pools' in zorgcentra kunnen mensen het gebruik van een rolstoel delen en kan bezuinigd worden op de uitgifte van individuele rolstoelen. Het gaat hierbij uiteraard alleen om rolstoelen die op incidentele basis worden gebruikt. Hierdoor kunnen de kosten dalen.
Haalbaarheid:	a) Nader te onderzoeken.
<p>N.B.:</p> <p>Het vaststellen van strengere indicatiecriteria is geen optie, aangezien een rolstoelvoorziening pas geïndiceerd wordt als deze medisch gezien ook echt noodzakelijk is.</p> <p>Het instellen van een inkomensafhankelijke eigen bijdrage is geen optie, aangezien dit voor rolstoelvoorzieningen wettelijk niet is toegestaan.</p> <p>Het uitvoeren van een inkomenstoets per aanvraag, om zo het inkomen van de aanvrager een rol te laten spelen bij de afweging om hem/haar wel of niet voor rolstoelvoorzieningen in aanmerking te laten komen, is geen optie, omdat dit voor rolstoelvoorzieningen wettelijk niet is toegestaan.</p> <p>Het stellen van een algemene inkomensgrens, waarboven mensen niet in aanmerking komen voor rolstoelvoorzieningen, omdat zij in staat worden geacht deze zelf te financieren, is geen optie, omdat dit geen recht doet aan de in de Wmo voorgeschreven individuele afweging die per aanvraag gemaakt dient te worden.</p>	